

AYETLER (7)

-- “ .. güneş ve ay O'nun ayetlerindedir .. ” *Fussilet suresi, ayet 37*

Şairlere, ressamalara ilham veren ay .. Karanlık gecelerimizi aydınlatan kozmik lamba .. Fotoğrafda, batmakta olan güneşin hemen ardından Sierra Nevada dağları üzerinde yeni doğmakta olan mehtab görülmektedir ..

Ay'da aynen güneş gibi doğu istikametinden “ doğar ” ve batı istikametinden “ batar ”. Fakat gerçekte “doğan” veya “ batan ” bir şey yoktur. Dünya güneşin etrafındaki yörüngesinde **büyük bir hızla** (107 000 *km/saat*) seyrederken, aynı zamanda ay da dünya etrafındaki yörüngesinde her saniye bir kilometre yol alır ve böylece dünya ve ay, güneşin etrafındaki kozmik semâlarını icra ederler. İşte bu deveran sırasında güneş, dünya ve ay arasındaki açılar sürekli değiştiğinden, dünyadan gökyüzüne bakan biri için ay **hilal- yarım ay- dolunay** gibi değişik evrelerden (menzillerden) geçer .. Ay'ın bu evreleri tamamlaması, yani yeni ay (hilal) den başlayan döngünün yine aynı noktaya gelmesi toplam 709 saat = 29.5 gün sürmektedir .. İşte, insanlığın yüzyıllardan beri vakit ölçümünde esas aldığı temel birimlerden biri de - yaklaşık 30 gün olarak kabul edilen – bu “ bir ay ” dır :

“ ... yılların sayısını ve (vakitlerin) hesabı(nı) bilmeniz için de ay'a birtakım menziller takdir eden O'dur ...” *Yunus suresi, ayet 5*

Tabii, ay'ın fonksiyonu sadece vakit tayini ve geceleri ışık vermekle sınırlı değildir. Ay, denizlerdeki hayatıyetin önemli unsurlarından biri olan gel- gitlerin (med-cezir) oluşmasında temel etkindir. Son yapılan keşiflere göre ise ay adeta kozmik bir yalpa engelleyici görevi yaparak, dünyanın yalpalama yapmadan düzgün bir şekilde yörüngesinde ilerlemesini de temin etmektedir ..

Bunların yanısıra ay, dünyanın nasıl yaratıldığı hakkında bizlere fikir verecek bir “ kozmik kayıt defteri “ gibidir. Çünkü, ay da dünya gibi yakl. 4.5 milyar sene önce meydana gelmiştir. O zamandan günümüze kadar dünyada pek çok jeolojik değişiklik olduğu halde, ay'da (atmosfer olmadığından) erozyon olmadığı için, milyarlarca sene önce oluşan kayalar ve yüzey şekilleri neredeyse hiç bozulmadan bugüne kadar gelebilmişlerdir. Bu nedenden dolayı ay yüzeyindeki kayaların dünyanın ilk devirleri hakkında bizlere önemli ipuçları vereceği düşünülmektedir. Nitekim ay'daki meteor kraterlerinden alınan örnekler incelendiğinde, bunların çoğunun ay'ın ilk oluştuğu 4.5 milyar yıl öncesinde değil, fakat bundan 3.9 milyar yıl önce – astreoid kuşağından kopup gelerek ay'a çarpan binlerce göktaşı neticesinde - meydana geldiği tesbit edilmiştir. Bu keşif neticesinde de güneş sistemimizin oluşumuyla ilgili yeni çalışmalar ve teoriler üretilmeye başlanmıştır ..

AY DA BİR “ GÜN ”

-- “ .. güneş ve ay bir hesaba göre (hareket etmekte)dir .. ” *Rahman suresi, ayet 5*

Yirmidört saatten oluşan bir dünya gününün yaklaşık yarısı gündüz, yarısı da gecedir. Oysa ay'ın bir “ gün “ ü yaklaşık 656 saat, yani dört haftadır. Bu dört haftanın iki haftasında güneş ışığı yoktur, yani gecedir; diğer iki haftası ise gündüzdür. Yani, ay üzerindeki bir noktada güneşin doğuşu ile batışı arasındaki süre yakl.(328 saat =) ondört (dünya) gün(ü)dür.

Ay'da gündüzleri çok sıcak (+ 120 C) , geceleri ise çok soğuk (-170 C) olur. Atmosfer olmadığı için ay'ın gökyüzü **gündüz bile simsiyah**tır ve yıldızlar görünür .. Bundan dolayı, ay bizlere yıldızları izlemek için uygun bir platform sunmaktadır. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte ilerki yıllarda ay'da “ yıldız gözlem evleri ” kurmak mümkün olabilecektir. Nasıl ki bizler dünya göğünde ay'ı değişik evreleriyle görüyorsak, ay' daki bir gözlem evinde bulunan kişi de göğe baktığı zaman “ dünya mehtabı” nı – hilal, yarım dünya, tam dünya , v.b gibi - yine evreleriyle görecektir. Ancak bir farkla: Dünya ay göğünün belli bir noktasında sabittir, gün boyunca yıldızlar ve güneş bu sabit dünyanın arkasından akıp giderler ...

Ay kendi eksenini etrafında 1.5 derecelik bir eğimle döner. Bundan dolayı ayda mevsimler yoktur.. Yine bu sebepten dolayı ayın kutuplarındaki bazı yüksek noktalar devamlı güneş ışığı alırken, özellikle güney kutbundaki bazı kraterlerin tabanı da devamlı karanlık kalır.. Ay'da dünyada olduğu gibi atmosfer ve manyetosfer de yoktur. Bu nedenle meteoritler veya gamma ışınları gibi uzaydan gelen her türlü tehlikeye açıktır .. Kısacası, insanlar başta olmak üzere her türlü canlı yaşam için ay'daki koşullar son derece olumsuzdur ..

“ HÂLÂ DÜŞÜNÜP İBRET ALMAYACAKMISINIZ ? ”

Dünya uzayın simsiyah karanlığında büyük bir hızla ilerlerken, ay gibi kocaman bir küreyi de ince bir hesapla onun etrafında deveran ettirip dünyaya büyük faydalar sağlayan; keza ona

çeşitli evreler geçirtip adeta canlı bir bir **sanat eseri** ve devasa bir **gece lambası** hükmünde oraya göğe - dağların üzerine asan kudret acaba kimindir ? Bunların hepsi kendiliğinden, tesadüfen mi olmuştur, yoksa bunlar :

-- " .. **güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan ...** " *Araf, 54*
Allah-u Teâlâ'nın ilmi, hikmeti , kudreti eseri midir ?

Peki ya, binlerce yıldan beri hassas bir saat misali, hiç şaşmadan onu her 29.5 günde bir dünyamızın etrafında döndürüp biz insanlara akmakta olan ömürlerimizi idrak etme ve vakitlerimizi tayin etme imkanını sağlayan; başka bir ifade ile ona bir nevi **takvimcilik görevi** veren ... acaba kimdir ? Şuursuz tabiat veya kör tesadüfler midir, yoksa :

-- " .. güneşi ve **ayı da** (*vakitlerin tayini için*) **birer hesap vesilesi kılmıştır. İşte bu Aziz ve Alîm'in takdirdir..** " *En'am suresi, ayet 96*

ayetinde beyan buyurulduğu gibi, Aziz (*kudreti daima üstün gelen*) ve Alîm (*herşeyi hakkıyla bilen*) olan Allah- u Teâlâ'nın mı takdirdir ?

Hiç şüphe yoktur ki, bunların hepsini tayin ve takdir eden kudreti, azameti, celâli, cemâli, ilmi, hikmeti, merhameti ... tüm vasıfları sonsuz derecede kemâlde bulunan ancak alemlerin Rabbi olan yüce Allah, *azze ve celle* hazretleridir ..

Yazımızı başka bir ayet ile bitiriyoruz :

--" **Rabbiniz o Allah'dır ki, gökleri ve yeri altı günde** (devirde) **yarattı, sonra Arş'ı hükmü altına aldı; (her) işi idare etmektedir .. İşte Rabbiniz olan Allah budur.. O'na ibadet ediniz ! Hâlâ düşünüp ibret almayacaksınız ? "** *Yunus suresi, ayet 3*